

Ob 150-letnici rojstva Frana Orožna

Govor predsednika PZS Franca Ekarja 15. novembra 2003 v Laškem

V letu slovenskih planinskih jubilejev je spomin na profesorja Orožna še kako potreben, kajti ta pomembni mož iz Laškega je bil zaslužen za ustanovitev in utemeljitev organiziranega slovenskega planinstva v obdobju, ko je slovenstvu najbolj trda predla. Leta 1893, ko je bilo končno pridobljeno dovoljenje za delovanje Slovenskega planinskega društva (SPD), so bile pomembne velike in močne osebnosti, ki so učinkovito in trajno oblikovale temelje in nadaljnjo pot razvoja slovenskega planinstva. 27. februarja leta 1893 je bil ustanovni občni zbor SPD v vrtnem salonu »pri Maliču« (sedanja lokacija Name v Ljubljani), na katerem je bil izvoljen za prvega predsednika profesor Fran Orožen, vaš rojak iz Laškega. Fran Orožen je leta 1881 opravil profesorski izpit, nato pa služboval širrom po takratni deželi Kranjski in se končno prav v obdobju nastajanja SPD ustalil v Ljubljani. Izjemno veliko znanje si je pridobil na geografsko-zgodovinskem področju. Imel je sloves najboljšega geografa v glavnem mestu Kranjske in veljavo enega najboljših zgodovinarjev. Izbran je bil za prvega predsednika Društva slovenskih profesorjev ter za odbornika Muzejskega društva za Kranjsko. Bil je odličen poznavalec slovenskih dežel, še posebno slovenskega sredogorja in visokogorja. Alpe so ga povsem uročile. Bil je odličen pisec in zvest sotrudnik Planinskega vestnika. Znani so njegovi spisi Prvi hribolazci na Triglavu, Vodnik, kot turist in turistični pisatelj ter odlični potopisno-zgodovinski prispevki o Rogaški gori, Golteh, Vodnikovem Vršacu, Krnu, Kumu. Ob vseh njegovih kva-

litetah, širini, znanju in spoštovanju je tudi SPD pridobivalo nove vrednote. Zato ni naključje, da so 14. julija 1894 na Črni prsti slovesno odprli kočo in jo poimenovali po prvem predsedniku SPD Franu Orožnu. Fran Orožen je bil planinska osebnost, odprta do ljudi, in je zelo cenil triglavskega velikana Jakoba Aljaža; SPD ga je leta 1896 prav na njegovo pobudo odlikovalo s častnim članstvom. Po 15 letih predsednikovanja in načelovanja SPD je v 55. letu starosti, leta 1908, zapustil to mesto. Izredna delovna aktivnost je Frana Orožna zanesljivo izčrpavala, saj je komaj še štiri leta lahko užival strmine in tišine slovenskih gora.

Slovensko planinstvo, danes združeno v okviru Planinske zveze Slovenije, ohranja trajen spomin na svojega prvega predsednika – osebnost, ki je dala slovenskemu planinstvu trdne, neomajne in zdrave temelje. Spoštovanje in ohranjanje preteklosti je temelj za nadaljnji razvoj in obstoj slovenskega planinstva. Tako kot smo se pred 110 leti bojevali za obstoj slovenstva, tako se danes ob vstopu v nov svet srečujemo z globalizacijo in prizadevanjem, da bi ohranili izvornost in čistost naših gora. Današnji dan je dan spomina na velikana slovenskega planinstva, človeka, ki mu je dal neizbrisen pečat dobrega in lepega. Danes pa ni le priložnost za spomin na 150-letnico rojstva našega prvega predsednika, ampak tudi za zahvalo PD Laško ter njeni predsednici Faniki Wiegele za skrb in pozornost, ki jo namenjata trajnemu ohranjanju spomina in spoštovanja do profesorja Frana Orožna.

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.

Novi trg 2, 1000 Ljubljana
tel./ fax.: 01 426 32 72

e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

BRESSER SIMMONS

Delovni čas: sreda in petek od 8-14
pon., tor., čet. od 8-13 in od 16-18